

Kenéz Béla válasza Benes félhivatalosának ferditéseire

Kenéz Béla interpellációja, amely a nyugati közvélemény elé állította az elszakított magyarság szörnyű szenvedéseit és üldözletét, nagyon kellemetlenül érintette a kis-antantállamokat, különösen Csehországot, amely nyugat felé szeret demokratikus berendezkedésével szédelegni. A cseh lapok és politikuskok dühös válasza után most Benes németnyelvű lapja is szükségesnek látta, hogy elkésztlen bár, de foglalkozzék Kenéz Béla nagy feltűnést keltett adataival.

A Prager Presse nyilatkozatára Kenéz Béla most a következőket mondotta nekünk:

— A Prager Presse több mint három hét eltelté után visszatér a múlt év december 12-én a csehországi magyarság üldözése tárgyában a képviselőházban elmondott interpellációra. Cikkében azonban — és ezt elégtétellel állapítom meg — egyetlen adatot se cáfolja meg, sőt ezt még csak meg se kísérel. Az igaz, hogy ezt nem is tehetné, mert akkor saját állama hivatalos statisztikájának hiteles voltát kellene megdöntenie. Hiszen én azok alapján bizonyítottam be, vagy negyven számszerű és pontos adattal a saint-germaini szerződés megszegését és a magyarság üldözését, a nemzetiségi statisztika adatainak meghamisítását, a magyarság választójogának elkobzását, közigazgatási és bírói kerületek önkényes megváltoztatását a magyarság hátrányára, a magyarság pallásszabadságának korlátozását, a magyar iskolák ezreinek bezárását, a magyar újságok elkobzását és földreform ürügye alatt meg a vasúti tarifa és az iparpolitika eszközeivel a magyarok tízezeinek koldusbotra juttatását.

— Cseh hivatalos adatok alapján kérdeztem meg: miért állt meg a magyarok alatt virágzó felvidéki kohók, textil-, bőr- és egyéb gyárak munkája és miért vándorolnak ki a régi magyar Felvidékről ötször annyian, mint a cseh-morva vidékről. (Talán csak nem azért, amiről a tótok panaszkodnak, hogy helyet csináljanak a csehek inváziójának?)

— Voltam bátor azt is megállapítani, hogy ma, több mint tíz év után, sincs meg a Felvidéknek a pittsburgi egyezményben biztosított autonóm törvényhozása, saját közigazgatása és külön bírósága. Azt is konstatalem, hogy a saint-germaini szerződés 11. és 12. cikkében tizenegy évvel ezelőtt vállalt kötelezettsége ellenére a cseh kormány máig sem adta meg a Ruténföldnek az autonóm tartománygyűlést és a szülőiteiből való hivatalnokválasztás jogát.

— Felelni és cáfolni való kérdés és állítás hát lett volna bőven. Ehelyett a Prager Presse a magyar nemzetiségi statisztika hiteles voltát próbálja jellemezzé tenni egy Maenner nevű ur utijegyzete alapján, akit erre az alkalomra weinheimi „professzor”-rá lépett elő. (N. B. Weinheim egy 14.500 lakosú badeni városka, ahol csak egy reálgimnázium van, amelynek Maenner ur legfeljebb Oberlehrerje lehet.) Nem lep meg ez az eljárás. Hagymányos taktikája a cseh politikának, hogy amikor a főkérdésben sarokbaszorítják, melékvágányon akar egérutat venni, olyanforma ravaszkodással, mint a tettenért betörő, aki üldözői félrevezetése végett maga is tolvajt kiabál. Nem a magyar nemzetiségi statisztikáról és a magyar nemzetiségi politikáról van most szó. Erről is könnyű szívvel állom a vitát. Hiszen a magyarok győzelmére dönti ezt el az a világos tény, hogy a magyar Alföld szívében, Budapest tözsomszédságában, német és tót községek évszázadok múltán is megtartották faji különállásukat az „elnyomó” magyar uralom alatt.

— De most nem ez a kérdés, hanem az: igazak-e azok az adatok, amelyeket a csehországi magyarság üldözéséről, elnyomásáról és kiirtásáról interpellációmiban elmondtam? Erre még nem kaptam feleletet, pedig teljes joggal várhatják és követelhetik ezt nemcsak a magyarok, de a szerződéses és társult főhatalmak is, amelyek a saint-germaini szerződést mindenesetre abban a fellevésben irták alá, hogy jóhiszemű szerződő féllel kötöttek megállapodást.

Az Idegenforgalmi Szövetség azt ajánlja, hogy a Cook egyezzen meg az IBUSZ-szal

A Magyar Idegenforgalmi Érdekeltség Szövetsége pénteken délután elnöki tanácsulást tartott, amelyen a Cook-IBUSZ-ügyet tárgyalták a megjelentek nagy érdeklődése mellett. Az ülésen jelen volt: Némethy Károly v. b. t. t., elnök, Szalay Gábor báró, a posta vezérigazgatója, Bánlaky Géza vezérigazgató, Vámosy Zoltán egyetemi tanár, a Balneológiai Egyesület elnöke, Tasnády-Szűts András nyugalmazott államtitkár, Thiring Gusztáv helyettes államtitkár, Mészáros Győző, a Kávésok Ipartestületének elnöke, Glück Frigyes kormányfőtanácsos, Eötvös-vényi Olivér, a Külügyi Társaság alelnöke, Balkányi Kálmán, az OMKE igazgatója, Apponyi Antal gróf, Marencics Ottó, Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos, Bánó Dezső, Zilahy Dezső és még sokan. A tanácsülés napirendjén a Cook-IBUSZ-ügy és a vízumkényszer megszüntetésének tárgya szerepelt.

Mit mond a két fél?

Némethy Károly elnök megnyitotta az ülést. Mint elnök az IBUSZ-Cook-ügyben nem nyilatkozik, azonban megállapítja, hogy ez az ügy nemcsak a két vállalat, hanem az egész magyar idegenforgalom ügye. Az ő véleménye szerint a két fél harcában a békének kell bekövetkeznie, de semmiesetre sem úgy, hogy a magyar idegenforgalom legyen abban a leggyőzött. Mivel a megjelentek előtt az egész dolog nem áll tisztán, azt ajánlja, hogy objektíven ismertessék mindkét részcél az ügyet. Bejelentette azonban, hogy a Cook-érdekeltség részéről az ülésen nem jelent meg senki és így a Cook-írások beadványait fogja felolvasni.

Bárony Oszkár, az IBUSZ vezérigazgatója, olvasta föl ezután az írásos elaborátumát. A kérdés lényege, szerinte, nem abban rejtezik, hogy bárki is meg akarná akadályozni a Cook utazási iroda Magyarországon való letelepedését, hanem sokkal mélyebb háttér van a dolognak. A dolog, szerinte, ott fordul meg, hogy az egyesült Cook és hálókocsitársaság nem hosszabbította meg 1930 május 1-én lejárt szerződését és így az az utáni időre az eddigi ellenszolgáltatások nélkül akarnak koncesszióhoz jutni. Ezzel szemben előadta, hogy az IBUSZ milyen munkát fejtett ki idáig a magyar idegenforgalom érdekében. Végül kijelentette, hogy az IBUSZ nem zárkózik el az elől, hogy megegyezés jöjjön létre. Forster Jenő báró, a Waggon Litts magyarországi képviselőjének, írásos beadványát ismerlették ezután. Ebben Forster báró előadja, hogy mielőtt az IBUSZ megkapta volna mostani koncesszióját, az ő vállalatuk már tárgyalt Walko akkori kereskedelmi miniszterrel, hogy megkapja a jegy-árusítási engedélyt, de a tárgyalások nem vezettek eredményre. Most ő megbízást kapott, hogy engedélyt kérjen a MÁV-jegyek korlátlan árusítására és ennek fejében a Cook négy-öt száz külföldi irodája révén nagy propagandát kezd Magyarország idegenforgalmának fellendítésére. A második levélben Forster báró kifejezi ama készségeit, hogy az IBUSZ-szal megegyezésre jussanak.

Glück Frigyes javaslata

A kétféle álláspont ismertetése után Glück Frigyes kormányfőtanácsos szólt föl a szállodai és fürdői érdekeltségek nevében. A képviselt érdekeltségek nevében határozati javaslatot terjesztett elő. Ez kimondja, hogy az Idegenforgalmi Szövetség az Idegenforgalmi Tanács útján kérje föl a kereskedelmi minisztert, hogy az IBUSZ-Cook-ügyet úgy oldják meg, hogy a két cég harmonikusan szolgálhassa az idegenforgalom ügyét. Vámosy Zoltán egyetemi tanár, a Balneológiai Egyesület elnöke azt fejtette, hogy a magyar fürdők számára többet jelent a belső forgalom, mert a fürdőknek kevés hasznuk van azokból a globetrotterekből, akiket a külföldi irodák küldenek erre, tekintve, hogy a magyar fürdők Budapest kivételével nem esnek bele a Páris-Konstantinápoly-irányú idegenforgalmi léniába. Az ő nézete szerint a magyar fürdőkön elsősorban hazai vállalat segíthet. Minél több külföldi irodát engedünk be Magyarországra, azok annál több magyart fognak kivinni külföldre, ami nem haszon az ország közgazdaságának. Kérdezi továbbá, mi a garanciája annak, hogy ha a Cook letelepedik, idegeneket fog hozni Magyarországra? Apponyi Antal gróf szerint a Waggon Litts és a Cook ajánlata tartalmatlan. Ha a Cooknak megadják a korlát-

lan jegyeladás engedélyt, akkor azt a többi külföldi cég is követelni fogja s ha amazok viszont nem kapják meg, akkor a magyar idegenforgalom nyer kétszáz Cook-irodát, de elvesztett kétezer más külföldit.

Minden kívitt magyarra öt idegent!

Magyar Miklós fővárosi bizottsági tag ezzel szemben azzal érvelt, hogy bármely világcég ide akar jönni, azt be kell engedni az országba. A kérdést úgy lehet egyszerűbbé tenni, hogy a kereskedelmi kormány meg-hívja mindkét felet, megfelelő garanciákat köt ki a szerződéseknél, ami annál is könnyebb neki, mert nyolcvan száz években részvényese az IBUSZ-nak. Balkányi Kálmán kijelentette, hogy elfogadja Glück Frigyes javaslatát. Azonban a többi külföldi cégtől sem szabad elzárni az ideköltözés útját. Nem hiszi, hogy Apponyi Antal grófnak igaza volna, hogy elveszthetünk kétezer külföldi irodát, hiszen azokat is a magánérdek vezeti. Bánó Dezső szerint a Cook-céget be kell engedni az országba, de úgy, hogy minden magyar helyett, akit külföldre visz ki utazni, öt idegent hozzon ide. Kirchknopf Ferenc a Magyar Touring Club nevében beszélt, Veres Emil pedig kijelentette, hogy ő a teljes szabad forgalom híve. Mint gyakorlati ember, azt hiszi, van olyan megoldás, amely egyaránt használ az idegenforgalom érdekeinek és az IBUSZ-nak is. Szamek Emil dr., a magángyógyintézetek szövetségének képviselője, egészséges versenyt kíván. Weiler Ernő dr. pedig kijelentette, hogy örül neki, ha a Cook ide akar jönni, de meg kell védeni az IBUSZ-t is, mert ez a magyar cég többek között háromszáz embernek ad kenyeret.

Homonnay Tivadar országgyűlési képviselő szólt fel ezután. Feltűnő, hogy a Waggon Litts részéről nem történt részletes előterjesztés és az érdekeltség képviselője nem jelent meg ezen az értekezleten. Csodálkozik azon is, hogy a kereskedelmi miniszter nem képviseltette magát ezen a gyűlésen, pedig itt sok olyan dolog hangzott el, ami a majd megkötendő szerződésnél figyelembe jöhet. Ő éppen attól fél, hogy mivel minden vállalat a maga érdekeit tartja szem előtt, a külföldi cég is minél több magyar jegyet akar eladni és ezzel minél több magyart fog külföldre kiküldeni. Mert bizonyos, hogy könnyebb lesz a magyart kivinni az országból, mint az idegent ide behozni. A leendő szerződésbe tehát bele kell venni, hogy a Cook legalább annyit idegen hozzon ide, mint azt az IBUSZ eddig is tette és minden külföldi vállalat, amely az országba bejön, külföldön tartson fenn irodát a magyar propaganda érdekében, magyar alkalmazottakkal. Jakab László dr. főorvos amellett volt, hogy minden külföldi vállalat jöjjön ide ha akar, de az IBUSZ ügyellen fel rájuk, mert az IBUSZ a magyar állam, azzal szemben tehát mindig föl lehet vetni a felelősség kérdését, nem úgy az idegenekkel szemben.

A Cook vegye bérbé Lillafüredet

Gundel Károly azzal érvelt, hogy a magyar érdek az, ha a nagy nemzetközi Cook-vállalatnak minél erősebb üzleti érdekeltsége lesz Magyarországon, mert nyilvánvaló, hogy csak ebben az esetben fogja a legnagyobb mértékben szolgálni a magyar idegenforgalmi propagandát. Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos azt javasolta, hogy a Cook-céget úgy kössük ide az országhoz, hogy annak érdekeltsége legyen a fürdőben is, vegye tehát bérbé Lillafüredet. Szivicsényi Zoltán szóval-tette, hogy a MÁV-val szerződésben lévő Waggon Litts nem volt kapható arra, hogy kocsijaiban magyar plakátot ragasszon ki. A legmerevebb állásponton van azzal szemben, hogy a Waggon Litts koncesszióját kiterjesszék.

Tasnády-Szűts András dr. szólt fel most. Az IBUSZ hét Középeurópát uraló irodával áll összeköttetésben, — szerinte ez a magyar idegenforgalom szempontjából sokkal fontosabb tény, mint a szóbanforgó kérdés, mert ez pozitív dolog. Kérde, hogy a Waggon Litts, amely a német cégeket megelőzve, negyven-éves koncessziót kapott a MÁV-tól, ezalatt a negyven év alatt miért nem érezte magára kötelezőnek a Magyarországra szóló propaganda előmozdítását. A Waggon Littsnel mindig a negációval találtuk szemben magunkat. Ami azt a kérdést illeti, hogy mi történik, ha a Cookék kérését fentartás nélkül teljesítik, kijelenti, hogy akkor az IBUSZ tönkremenne s nem tudná teljesíteni az eddigi idegenforgalmi propagandát. Kijelenti továbbá, hogy nem áll utójában a megegyezésnek, de csak azon az alapon, ha a magyar érdekeket egy idegen vállalat finánciális érde-

keivel szembeni megvédelmezik.

Némethy Károly elnök ezután bezárta a vitát. A szövetség ebben az egész ügyben semleges, de nem tagadhatja meg azt, hogy az IBUSZ magyar vállalat, az idegenforgalom pedig ipar és a magyar ipart pártolni kell. De ha lehet, a Cookékkal jó szerződést kötni, akkor ezt meg kell csinálni.

Az elnöki tanács ezután egyhanguan elfogadta Glück Frigyes határozati javaslatát. Tasnády-Szűts András kérte végül, hogy a Szövetség támogassa azt az akciót, hogy a kormány többet fordítson az idegenforgalmi propagandára. A gyűlés ezzel véget ért. A kereskedelmi és iparkamara 14-én, kedden délután foglalkozik ugyanezzel az ügygel.

A vízumkérdés

Az ülésnek másik pontja a vízumkérdés volt. Gömöri Laimi László külügyminiszteri tanácsos előadta, hogy a német kormánnyal tárgyalt vízumkényszer megszüntetése ügyében és kimondták, hogy a vízumot megszüntetik. Csak idő kérdése, hogy ez meg is történjék. Ugyancsak tárgyaltak Auszriával és Olaszországgal is. Nem igaz viszont, hogy a kisantantállamokkal tárgyaltak volna ebben a kérdésben, annál kevésbé igaz tehát, hogy nem sikerült volna megállapodásra jutni. Némethy Károly megjegyezte, hogy jobb lett volna, ha a miniszteri tanácsos már a vízum megszüntetéséről számolt volna be, — relative azonban az is megnyugtató, hogy a tárgyalások jó úton vannak.

Székesfehérváron 110.000 pengős fedezetlen kiadás maradt a múlt évről

Székesfehérvárról jelentik: A város kislése a választott tagok teljes számban való részvételével mellett folyt le. A kiküldendő felsőházi tag és póttag személyében nem történt megegyezés, hanem szavazással, titkosan fognak dönteni január 13-án a tagok felett. Ugyanígy lesz a közigazgatási bizottságban megüresedett helytel is. A bemutatott pótköltségvetés szerint a város jövedelme erősen megesappant, úgyhogy 110.000 pengőt kell a múlt évre ismét fedezni.

A hinduk és mohamedánok első közös pártja

Londonból jelentik: Csütörtökön tartotta alakulóülését Kalkuttában az új indiai demokráta párt, amely India mérsékelt politikusait foglalja magában. Az új párt programja a dominiumi önállóság az angol világbirodalom keretén belül. India teljes függetlenségének megvalósítását a demokráta párt egyelőre még korainak tartja. A párt nem kizárólag hindu párt, hanem magában foglalja India mohamedán lakosságát is. Ez az első indiai párt, amelyben a hinduk és a mohamedánok egyaránt résztvesznek.

Az Egyesült Államok lakosságának két és fél száza- léka munkanélküli

Newyorkból jelentik: Az amerikai szakszervezetek elnöki tanácsának tegnapi ülésén részletes adatokat olvastak fel az amerikai munkanélküliség arányairól. A szakszervezeti statisztika szerint a munkanélküliek száma az Egyesült Államokban január 1-én 3.2 millió volt, vagyis a lakosság két és fél százaléka.

Csak azért is a
Belvárosba

Holzer

10 naposleltári
vásárára megyünk!

Még 9 nap!